

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

Plan for helse og sosial beredskap

Delplan C: Smittevernplan

Tønsberg kommune 2024 - 2028

Innhold

BAKGRUNN	5
FORMÅL	5
Lovgrunnlag	5
Nasjonale faglige veiledere	5
Definisjoner	6
Smittevernlege	6
Smittsom sykdom	6
Smitteveier	6
Allmennfarlig smittsom sykdom	6
Nominativ melding om allmennfarlig smittsom sykdom (MSIS):	6
Utbrudd	6
Smittesporing	6
Tuberkulosekontroll	7
ANSVARSFORHOLD	7
Nasjonalt folkehelseinstitutt	7
Statsforvalter	7
Kommunens ansvar	7
Kommuneoverlegens ansvar	7
Økonomi	8
SMITTEVERN I PRAKSIS	8
Smittevernlege	8
Fastlegetjenesten og legevakt	8
Helsestasjon	8
Pleie og omsorgstjenesten	9

Infeksjonskontrollprogram institusjoner	9
Helseinformasjon	9
VAKSINERING	10
Vaksineleveranse og legemidler	10
Barnevaksinasjonsprogrammet	10
Vaksinasjon utenom barnevaksinasjonsprogrammet	10
Vaksinasjonskontor	11
ANTIBIOTIKA OG RESISTENS	11
UTBRUDDSHÅNTERING	11
Samtykke og tvang	12
Kartlegging og vurdering	12
Informasjon	12
Diagnostikk og behandling	12
SPESIELLE SMITTSOMME SYKDOMMER	12
Tuberkulose	12
Meticillinresistente gule stafylokokker (MRSA)	13
Influenzavirus, koronavirus og andre luftveisvirus med stort spredningspotensiale (pandemi)	13
ANDRE ANSVARSOMRÅDER	13
Miljørettet helsevern	13
Eiendom og tekniske tjenester	13
Helsetjenester til asylsøkere og flyktninger	14
Interkommunal legevakt	14
Sykehuset i Vestfold	14
Mattilsynet for Vestfold og Telemark	14
OPPSUMMERING ANSVARSOMRÅDER	15

Bakgrunn

Kampen mot smittsomme sykdommer har stått sentralt i norsk helsetjeneste siden landet fikk den første offentlige legen i 1603. Smittevernet fikk sin lovmessige og administrative forankring i Sunnhetsloven i 1860.

Dagens smittevernarbeid er forankret i Smittevernloven fra 1994 og har som virkemiddel at alle kommuner skal utarbeide en smittevernplan basert på lokale forhold. Ansvar for smittevernplan er tillagt kommuneoverlegen og skal være en del av kommunens planverk.

Planen gir en oversikt over ulike emner og områder for å illustrere at det er mange av daglige gjøremål i kommunen som har innflytelse på smittevern. Det forutsettes at helsepersonell har andre kilder til spesifikk kunnskap innen fagområdet. Pandemiplanen er et viktig tillegg til den overordnede planen for kommunen. Den gir en spesifikk ramme for å håndtere mulige pandemier eller utbrudd av smittsomme sykdommer i lokalsamfunnet.

Smittevernplanen tar utgangspunkt i relevante lover, forskrifter og rundskriv fra Nasjonalt Folkehelseinstitutt og forutsetter at disse og annen relevant informasjon er tilgjengelig og kjent for sentrale aktører i smittevernarbeidet ([Smittevernarbeidet i Norge \(Smittevernveilederen\) - FHI](#)).

Formål

Arbeidet innen smittevern har som formål å sikre befolkningen vern mot smittsomme sykdommer.

- Gjennom forebyggende tiltak og å motvirke smitteoverføring i befolkningen når sykdom har oppstått.
- Planen skal beskrive de tiltak og tjenester kommunen har for å forebygge smittsomme sykdommer og motvirke at de blir overført, både i det daglige rutinearbeid og i beredskapssituasjoner.
- Sikre at smittevernlovens krav til kommunen oppfylles, og at kommunen har en god samordning av tiltak og ressurser.
- Planen er et oversiktsdokument fritt tilgjengelig for befolkningen, og til bruk for kommunalt ansatte.

Lovgrunnlag

- [Lov om vern mot smittsomme sykdommer](#) med [forskrifter](#).
- [Lov om helse- og omsorgstjenester](#) med [forskrifter](#).
- [Lov om matproduksjon og mattrygghet](#) med [forskrifter](#).
- [Lov om helsemessig og sosial beredskap](#) med [forskrifter](#).
- [Lov om helsepersonell](#) med [forskrifter](#).
- [Lov om folkehelsearbeid](#) med [forskrifter](#)

Nasjonale faglige veiledere

- Smittevernveilederen
- Vaksinasjonsveilederen
- Håndhygieneveilederen
- Skadedyrveilederen

- Utbruddsveilederen
- Veileder for stoffer i drikkevann
- Veileder for mikrobiologiske laboratorieanalyser
- Veileder for forebygging av kateterassosierte urinveisinfeksjoner
- Tuberkuloseveilederen
- MRSA-veilederen
- Malaria-veilederen
- Legionella- veileder
- Isoleringsveileder
- Nasjonal faglig retningslinje for antibiotikabruk i primærhelsetjenesten

Veilederne er tilgjengelige på www.fhi.no

Definisjoner

Smittevernlege

Smittevernloven pålegger kommunen å utnevne en kommunelege med særlig ansvar for smittevernet og en stedfortreder for denne. Kommuneoverlegen innehar funksjon for smittevern i Tønsberg kommune.

Smittsom sykdom

En smittsom sykdom er en sykdom eller smittebærertilstand som er forårsaket av mikroorganismer eller andre smittestoff som kan overføres fra, til eller mellom mennesker ([Smittsomme sykdommer og smittevern - FHI](#))

Smitteveier

Fellesbetegnelse for hvordan infeksjonssykdommer kan overføres [smitteveier – Store medisinske leksikon \(snl.no\)](#).

Allmennfarlig smittsom sykdom

Definert i [Forskrift om allmennfarlige smittsomme sykdommer](#), ved egen liste, besluttet ved Helse og Omsorgsdepartementet. Undersøkelse og behandling for disse er en plikt for smittede personer (§5-1). Nødvendig undersøkelse er gratis. Tvangstiltak kan kun benyttes ved allmennfarlige smittsomme sykdommer (§§5-2 og 5-3) [Lovverk og smittevern - FHI](#).

Nominativ melding om allmennfarlig smittsom sykdom (MSIS):

MSIS er en forkortelse for Meldingssystem for smittsomme sykdommer. Dette er et landsomfattende helseregister som drives av Folkehelseinstituttet ([Meldingssystem for smittsomme sykdommer \(MSIS\) - FHI](#))

Utbrudd

Et utbrudd beskriver en situasjon hvor det er en uvanlig økning i antall tilfeller av en sykdom innenfor et område i et bestemt tidsrom. Et utbrudd kan forekomme lokalt, regionalt, nasjonalt eller internasjonalt/globalt. Aktuelle smitteverntiltak vil avhenge av sykdom og omfang.

Smittesporing

Undersøkelser for å finne ut hvordan den syke har blitt smittet og/eller finne ut om den syke har

smittet andre. Formålet er å stoppe videre smitte og å finne og behandle smittede.

Tuberkulosekontroll

Virksomhet som omfatter tuberkuloseundersøkelser, behandling, oppfølging, overvåking av tuberkulose, samt informasjon med sikte på å forebygge forekomsten og motvirke utbredelsen av tuberkulose

Ansvarsforhold

Nasjonalt folkehelseinstitutt

Folkehelseinstituttet er et statlig forvaltingsorgan underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. Folkehelseinstituttet gir veiledning i smittevernarbeidet ([Om Folkehelseinstituttet - FHI](#)).

Statsforvalter

I smittevernsammenheng har Statsforvalter til oppgave å påse at kommunene har tilfredsstillende smittevernpplan og at helsetjenestens internkontrollsystem ivaretar gjeldende myndighetskrav i smittevernloven og tilhørende forskrifter.

Statsforvalter har en viktig rolle som koordinator for statlige myndigheter. Dette er spesielt viktig ved beredskapssituasjoner. Ved utbrudd av alvorlige epidemier og/eller naturkatastrofer har Helse- og omsorgsdepartementet nasjonal overordnet myndighet. Saker som fremmes av kommuneoverlege/ smittevernlege til smittevernnemnden sendes via Statsforvalteren ([Smittevern | Statsforvalteren.no](#))

Kommunens ansvar

Lov om smittevern tydeliggjør kommunens ansvar innenfor smittevern.

- Kommunen skal sørge for at alle som bor eller midlertidig oppholder seg i kommunen med hensyn til smittsom sykdom er sikret nødvendige forebyggende tiltak, undersøkelsesmuligheter, behandling og pleie utenfor institusjon og pleie i sykehjem eller annen kommunal helseinstitusjon.
- Kommunen skal også utføre de oppgaver innen smittevernet som pålegges i loven her eller bestemmelser i samsvar med loven, herunder skaffe seg oversikt over arten og omfanget av de smittsomme sykdommer som forekommer i kommunen, drive opplysning om smittsomme sykdommer og gi råd og veiledning om hvordan de forebygges, sørge for at individuelt forebyggende tiltak blir satt i verk, sørge for at andre tiltak etter loven her, folkehelseloven eller helse- og omsorgstjenesteloven blir satt i verk

Kommuneoverlegens ansvar

Kommuneoverlege er en lovpålagt rolle, og lov om smittevern definerer tydelig kommuneoverlegens ansvar:

- Kommuneoverlegen skal utføre de oppgaver innen smittevernet som pålegges i loven her.

Det er kommuneoverlegen sitt ansvar å:

- ... utarbeide forslag til plan for helse- og omsorgstjenestens arbeid med vern mot smittsomme sykdommer, herunder beredskapsplaner og -tiltak, og organisere og lede dette arbeidet.

Økonomi

Smittevernarbeidet dekkes normalt innen ordinær kommunal drift, og ved refusjon fra HELFO til fastleger. Folketrygden yter full godtgjørelse av utgifter til legehjelp ved undersøkelse, behandling og kontroll for allmennfarlige smittsomme sykdommer, dvs. pasienten skal ikke betale egenandel ([Lovverk og smittevern - FHI](#)).

Smittevern i praksis

Smittevernlege

Kommunen har, slik lovgivningen krever, funksjoner for smittevernlege. Kommuneoverlegen har denne funksjonen.

Smittevernarbeid skal foregå i alle deler av kommunens helsetjenester og andre instanser som er knyttet til dette gjennom lover og forskrifter.

I det fortløpende arbeidet med smittevern, skal det være samarbeid mellom smittevernlegen og det personell som utfører smittevernarbeidet. Ved behov for helsepersonell til smittevernarbeid som krever større ressurser enn ordinær tjeneste, skal smittevernlegen forelegge dette for helsepersonellens ledelse på de aktuelle tjenestesteder.

Fastlegetjenesten og legevakt

Kommunens allmennlegetjeneste er organisert gjennom fastlegeordningen. En fastlege er en lege som inngår avtale med en kommune om deltakelse i fastlegeordningen, uavhengig av om legen er ansatt i kommunen eller driver som selvstendig næringsdrivende. Ifølge forskriftene om fastlegeordning i kommunene er fastlegen ansvarlig for å dekke alle allmennlegeoppgaver for de personene som er registrert på fastlegeliste.

Det er fastlegene som har det daglige ansvaret for diagnostisering og behandling av personer med infeksjonssykdommer. I henhold til smittevernloven er det fastlegen som har ansvaret for oppfølging av smittede personer og gjennomføring av smitteoppsporing. Legene er pålagt å rapportere til Nasjonalt folkehelseinstitutt via Meldingssystem for smittsomme sykdommer (MSIS) og sende kopi av meldingen til kommunens smittevernlege.

Utenom vanlig arbeidstid skal legevakten ivareta befolkningens behov for akutt helsehjelp, herunder også behandling av smittsomme sykdommer. Tønsberg-regionen legevakt dekker Færder, Holmestrand og Tønsberg kommuner.

Helsestasjon

Målgruppen er kommende foreldre, barn i alderen 0-6 år og deres foresatte. Helsestasjon for barn omfatter flere tiltak innen helsefremmende og forebyggende arbeid, herunder barnevaksinasjonsprogrammet. Jordmor og helsesykepleier ivaretar denne gruppen.

Skolehelsetjenesten er en videreføring av helsestasjonen. Hver enkelt barne- og ungdomsskole har dette tilbudet hvor det er minimum en helsesykepleier tilknyttet.

Ungdom 16 - 24 år som ikke er tilknyttet en skole, kan også kontakte helsesykepleier på videregående skoler eller helsestasjonen for ungdom

Pleie og omsorgstjenesten

Sykehjem og hjemmebasert omsorg utgjør en viktig ressurs innen prøvetaking, diagnostikk, vaksinasjon og behandling. Mest sentralt omhandler rutiner som motvirker overføring av smittsomme sykdommer. I henhold til forskrift om smittevern i helse- og omsorgstjenesten er institusjoner som omfattes av forskrift om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon der sykehjem og hjemmebasert omsorg inngår, pliktig til å ha infeksjonskontrollprogram og ansvar for gjennomføring.

Infeksjonskontrollprogrammet skal være tilpasset den respektive institusjonen det angår, og favner tydelige tiltak innenfor området infeksjonsforebygging og infeksjonsovervåking. Tønsberg kommune har avtale med Sykehuset i Vestfold om utarbeidelse av et slikt infeksjonskontrollprogram.

Infeksjonskontrollprogram institusjoner

Institusjonstjenesten er pålagt å utarbeide et infeksjonskontrollprogram. Dette er et styringsdokument som beskriver systematisk tiltak som er nødvendig for å forebygge og motvirke at infeksjoner oppstår i institusjonen, og for håndtering og oppfølging av utbrudd av slike infeksjoner.

[Infeksjonskontrollprogram kommunale og private helseinstitusjoner - Compilo \(ksx.no\)](#) sier at hvert tjenestested skal utpeke en smittevernkontakt. Dette kan være enten tjenestelederen selv eller en person som tjenestelederen har delegert ansvaret til. [Infeksjonskontrollprogram - ansvar og roller - Compilo \(ksx.no\)](#)

Smittevernkontakten i institusjonen har en viktig rolle med spesielt fokus på saker som angår smittevern og hygiene. Det er deres ansvar å være oppdatert på gjeldende retningslinjer og best praksis innen smittevern. For å opprettholde kunnskapen og formidle den videre, bør de delta på møter og fagdager for smittevernkontakter og dele relevant faglig innhold med avdelingen.

Rutinene og prosedyrene i disse kommunalområdene skal være overordnet i den daglige driften med det overordnede målet om å forebygge smittsomme sykdommer. Ved store utbrudd av smittsomme sykdommer vil personalet innen disse tjenesteområdene spille en viktig rolle i prøvetaking, vaksinerings og behandling.

Programmet skal også omfatte forebygging av smitte hos personalet og skal innlemmes eller være som vedlegg til smittevernplanen, og inneholde elementer som forebygging, overvåking og registreringsystemer av smittsomme sykdommer.

Infeksjonskontrollprogrammet skal være en del av institusjonen internkontrollprogram, og skal kvalitetssikre de infeksjonsforebyggende tiltak.

[Forskrift om smittefarlig avfall fra helsetjeneste og dyrehelsetjeneste mv - Lovdata:](#) Smittefarlig avfall skal håndteres av et godkjent firma i samsvar med den inngåtte rammeavtalen for å sikre forsvarlig destruksjon.

Helseinformasjon

Helseopplysning er en del av kommunehelsetjenestens arbeid. Smittevernlegen og helsestasjonen har dette ansvar overfor barn og skoleungdom. Det gis råd og veiledning til skoler og barnehager om smittespredning ved infeksjonssykdommer.

Det gis generell informasjon til skoleungdom om seksuelt overførbart sykdom og målrettet informasjon om andre infeksjonssykdommer der dette er nødvendig.

Fastlegene driver helseopplysning i forhold til egne pasienter. Det informeres om smittefare og virkemidler for å forebygge smitte. En viktig oppgave i helseopplysningen fremover blir å motivere til fornuftig bruk av antibiotika for å hindre videre utvikling av antibiotika resistens. Bekymringen er særlig knyttet til resistente tuberkelbasiller og meticillinresistente gule stafylokokker (MRSA).

Ved utbrudd av alvorlig sykdom, som for eksempel hjernehinnebetennelse, er det viktig med rask informasjon og helseopplysning til en rekke involverte parter. Smittevernlegen er ansvarlig for denne informasjonsvirksomheten. Etter veiledning fra smittevernlegen kan informasjon også formidles av annet helsepersonell. Sentraladministrasjonen involveres når det er nødvendig.

Vaksinering

Vaksineleveranse og legemidler

- Nasjonalt folkehelseinstitutt, seksjon for vaksinasjon, leverer vaksiner til nasjonalt barnevaksinasjonsprogram, reisevaksine og vaksiner til utsatte grupper.
- Apotekene leverer medisiner og vaksiner som ikke leveres av Nasjonalt folkehelseinstitutt.
- Ved behov for ekstra smittevernberedskap må apotek raskt kobles inn for å sikre nødvendig legemiddelleveranser. Legekontorene har egne lager av laboratorietstyr til prøvetaking.

Barnevaksinasjonsprogrammet

Barnevaksinasjonsprogrammet er en anbefaling fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet og tilbys alle barn og ungdom i Norge. Programmet er frivillig, omfatter vaksiner mot 12 forskjellige sykdommer og distribusjon av vaksiner foretas av Folkehelseinstituttet

Helsestasjonen tilbyr vaksinasjon i tråd med barnevaksinasjonsprogrammet til alle barn bosatt i Norge. På Folkehelseinstituttets hjemmesider finner man en oversikt over [barnevaksinasjonsprogrammet](#) som til enhver tid er oppdatert (FHI.no). Målet er 100 % vaksinasjonsdekning i Tønsberg kommune er dekningsgraden 95-99%.

Vaksinasjon utenom barnevaksinasjonsprogrammet

Det anbefales årlig influensavaksine til personer >65 år, personer med kronisk sykdom eller økt risiko for komplikasjoner ved influensa samt ansatte i helse- og omsorgstjenesten. Vaksinasjonstilbudet skjer gjennom fastlegeordningen, i tillegg tilbys vaksine i kommunale tjenestetilbud og til ansatte i målgruppen.

Under koronapandemien ble det etablert et eget vaksinasjonskontor for Covid-vaksine.

I mange tilfeller vil det være aktuelt å vurdere vaksinasjon ved utbrudd. Dette kan være ved meningokokksykdom type A og C, ved hepatitt A og B. I noen tilfeller er det aktuelt å tilby forebyggende antibiotika for dem som er mest utsatt for smitte, eller tilby behandling straks etter eksponering for smittestoff med vaksine eller spesifikke antistoffer. Dette er tiltak som må vurderes av smittevernlegen, i samråd med behandlende leger, sykehus og Folkehelseinstituttet.

Vaksinasjon kan også være aktuelt ved reiser og opphold i andre land.

[Vaksinasjonsveilederen - FHI](#) inneholder informasjon om vaksiner, vaksinasjonsvirksomhet, vaksinasjonsprogrammene i Norge og vaksinasjon av spesifikke grupper.

Vaksinasjonskontor

Tønsberg kommune etablerte et eget vaksinasjonskontor under koronapandemien som frem til våren 2023 har vært organisert under «Beredskapskontoret».

Fra sommeren 2023 vil kommunens systemansvar for smittevern være tillagt enhet for samfunnsmedisin og allmennelegetjenester i kommunen. Det blir vurdert om det igjen skal etableres et eget vaksinasjonstilbud for Covid-vaksine høsten 2023 ut fra anbefalinger fra nasjonale helsemyndigheter.

Antibiotika og resistens

Antibiotikaresistens er en alvorlig trussel mot folkehelsen både på kort og lang sikt. Det er rapportert at omlag 1,4 millioner dødsfall pr år globalt kan være direkte relatert til resistens, mens over 4 millioner dødsfall hadde en mulig sammenheng. Dette viser at å ha en oversikt over resistensforhold og antibiotika bruk er en viktig del av det totale smittevernarbeidet.

Norge har fortsatt lave resistensnivåer sammenliknet med andre land og dette skyldes godt smittevern og lav antibiotikabruk nasjonalt. Men klinisk viktig resistens som MRSA og ESBL har hatt en langsomt stigende tendens de siste 10 år. Det er derfor viktig at hele helsetjenesten har fokus på resistensforhold og antibiotikabruk

Sykehuset i Vestfold rapporterer jevnlig «Hva som går» til kommuneleger og fastleger med oppdaterte tall for forekomst av ulike virale infeksjoner og atypiske bakterier. Dette er et viktig grunnlag for god beredskap, og er nødvendig for tidlig å kunne oppdage nye utbrudd i befolkningen.

Antibiotikaforbruk rapporteres inn til Helsedirektoratet og er en av de nasjonale [kvalitetsindikatorene](#). Tallene for 2021 viser at Tønsberg ligger nær gjennomsnittet for landet på disse indikatorene.

[Norsk overvåkningssystem for antibiotika bruk og helsetjenesteassosierte infeksjoner \(NOIS\)](#) - Alle helseinstitusjoner har plikt til å gjennomføre punktprevalensundersøkelse, med antall som er innlagt med ulike infeksjoner og hva som forskrives av antibiotika. Det er viktig at smittevernlegen følger med og oppmuntrer institusjonene til å gjennomføre denne undersøkelsen.

Utbruddshåndtering

I det følgende kapitlet omtales melding av smittsomme sykdommer, hvordan det håndteres og følges opp i samarbeid med andre etater.

[Utbruddsveilederen FHI](#)

[Utbrudd - varsling og oppklaring - FHI](#)

[Smittevernvakta for helsetjenesten - FHI](#) tlf: 21 07 70 00

For beskrivelse og tiltak ved utbrudd vises det til FHI:

Smittsomme sykdommer og smittevern

- Influensa og andre luftveisinfectionsjoner
- Blodbårne og seksuelt overførbare infectionsjoner
- Sykdommer som smitter fra mat, vann og dyr
- Helsetjenesteassosierte infectionsjoner
- Matbåren infeksijsjon
- Influensa

Samtykke og tvang

- Hovedregelen for smittevernarbeid er at det er basert på samtykke.
- Smittevernarbeidet kan kreve drastiske tiltak, som loven gir mulighet til, men dette er sjelden nødvendig. Der det allikevel er nødvendig må smittevernlegen forberede sak til politisk organ eller fatte hastevedtak med hjemmel i smittevernloven.

Kartlegging og vurdering

- Ved sykdomsutbrudd i kommunen skal smittevernlegen motta melding skriftlig eller via tlf. Det skal da kartlegges grad av utbrudd og lokale forhold som har betydning for fare for videre utbrudd av sykdom.
- Smittevernlegen må innhente opplysninger fra lege som har diagnostisert sykdom, annet helsepersonell, konsultere gjeldende retningslinjer eller rådgivende institusjoner som Folkehelseinstituttet. På bakgrunn av denne informasjonen må smittevernlegen vurdere om lokale smitteverntiltak skal settes i verk.

Informasjon

- Smittevernlegen har ansvar for informasjon utad etter å ha kartlagt og vurdert situasjonen. Det er svært viktig at relevant informasjon formidles der det er aktuelt. Omfang av informasjon avhenger av situasjonen og det må gjøres en vurdering om den skal offentligjøres da selv anonymisert informasjon kan være på kant med taushetsplikten.

Diagnostikk og behandling

Det er fastlegen og sykehusets oppgave å diagnostisere og behandle personer som har en infeksijsjonssykdom. Ved utbrudd eller fare for utbrudd av smittsom sykdom må smittevernlegen varsle lokale leger og annet helsepersonell om behov for økt oppmerksomhet mot den aktuelle sykdom. Spesielt utsatte grupper bør tilbys helseundersøkelse, organisert av smittevernlegen. Fastleger og helsesykepleiere inkluderes i arbeidet.

Spesielle smittsomme sykdommer

Dette kapitlet gir en kortfattet oversikt over noen spesielle allmennfarlige smittsomme sykdommer. Det er tatt utgangspunkt i [FHIs smittevernveileder](#). Fullstendig informasjon om disse sykdommene med flere finnes i smittevernveilederen.

Tuberkulose

[FHIs tuberkuloseveileder](#) ligger til grunn for dette arbeidet. Ved hvert regionale helseforetak skal det ansettes en tuberkulosekoordinator. Koordinator for Tønsberg er ansatt ved lungeavdelingen, Sykehuset i Vestfold.

Gjeldene rutinene ligger i egen overordnet prosedyre i kvalitetssystemet compilo:

[Tuberkulose - overordnet prosedyre - Compilo \(ksx.no\)](#)

Meticillinresistente gule stafylokokker (MRSA)

Infeksjon med MRSA utgjør en særlig utfordring for helse og omsorgstjenesten. For nærmere omtale se [infeksjonskontrollprogrammet](#) og [MRSA-veilederen \(Smittevern 16\) - FHI](#)

Influenzavirus, koronavirus og andre luftveisvirus med stort spredningspotensiale (pandemi)

Det vises til egen plan for pandemihåndtering og massevaksinasjon.

Andre ansvarsområder

Miljørettet helsevern

Miljørettet helsevern avdelingen arbeider på vegne av, og i samarbeid med smittevernlegen i deltakerkommunene og er lokalisert i Rådhuset.

Til grunn for arbeidet, ligger blant annet forskrift om miljørettet helsevern som skal sikre befolkningen mot faktorer i miljøet, blant annet biologiske, kjemiske, fysiske og sosiale, som kan ha negativ innvirkning på helsen. Forskriften gjelder både for private og offentlige virksomheter og eiendommer, og regulerer kommunens arbeid og virkemidler innen miljørettet helsevern.

Arbeidsoppgavene innebærer klage- og saksbehandling i forhold til for eksempel støy, luktproblematikk, bruk av slam, dyrehold og skadedyr.

I tillegg til håndtering av konkrete saker som favnes av regulerende lovverk, foreligger tilsynskrav – og myndighet opp mot skoler, barnehager, frisører, tatoveringsvirksomheter, hulltakingsvirksomheter, campingplasser m.fl. Avdelingen skal gi veiledning og informasjon til enkeltpersoner, befolkningen eller andre sektorer innen fagområdet, for eksempel i forhold til inneklime eller radon.

Avdelingen skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre offentlige organer, blant annet gjennom råd og uttalelser, og ved deltagelse i plan- og samarbeidsorganer. I tillegg skal avdelingen også utføre tilsyn eksempel i skoler og barnehager, badeanlegg, frisører og med hygieniske forhold på badeplasser mv.

Eiendom og tekniske tjenester

Teknisk sektor er forvalter av teknisk infrastruktur og forvalter av kommunens arealer. Sektoren saksbehandler alle plan og byggesaker. Kartlegging og oppmåling samt brannvernordninger og akutt beredskap hører også inn under sektorens ansvarsområde.

Avfall behandles etter vedtatt avfallsplan hvor avfallsgropene er definert i [Forurensingsloven](#).

Renovasjonsforskrift er innført for å realisere de forpliktelser kommunen er pålagt ved lov, og de mål kommunen til enhver tid har nedfelt i avfallsplanen. Det er innført tvungen renovasjon med kildesortering av forbruksavfall, også for fritids- og næringseiendommer i Tønsberg. På eiendommene sorteres avfallet i 5 fraksjoner og det er satt ut egen container for hver av

fraksjonene, papir, matrester, plast, glass og metall og restavfall. Enkelte eiendommer har inngått avtale med kommunen om hjemmekompostering(matrester). Bekjempelse av skadedyr gjøres i samarbeid med Miljørettet helsevern. Potensiell smitterisiko fra avløpsnett kan oppstå ved ledningsbrudd eller lekkasjer i kloaknettet. Dette er regulert i forskrift etter helselovgivning. På samme måte er det en mulig smitterisiko ved ledningsbrudd på vannforsyningsnettet. Kommuneoverlege skal umiddelbart ha melding ved overløp ved brudd på det kommunale ledningsnett eller annen kloakkforurensning.

Helsetjenester til asylsøkere og flyktninger

Tønsberg kommune har ansvar for at de som oppholder seg i kommunen får helsehjelp. Det vil si at asylsøkere har fulle rettigheter til helsehjelp uavhengig om de bor privat eller i asylmottak.

Kommunen følger [nasjonal veileder for helsetjenestetilbud til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente.](#)

Interkommunal legevakt

Åkutt syke oppsøker i stor utstrekning legevakten. Når legevaktslege mistenker alvorlig smittsom sykdom, plikter han/ hun å varsle smittevernlegen i bostedskommunen. Legevaktslegen behandler den aktuelle pasient, men smittevernlegen utfører, evt. i samarbeid med fastlege og helsesøstertjenesten, de øvrige relevante tiltak.

Sykehuset i Vestfold

Tønsberg kommune har avtale med Sykehuset i Vestfold om bistand innen smittevern til kommunale helseinstitusjon er og hjemmebasert helsetjeneste. En hygiesykepleier tilknyttet infeksjonsavdelingen vil utføre arbeidet. Avtalen har i seg følgende elementer:

- Utarbeide og etablere et infeksjonskontrollprogram tilpasset institusjonen
- Utarbeide bistand til registrering av infeksjoner
- Etablere en smittevernkontakt på institusjonen
- Gi tilbud om undervisning innen område smittevern
- Institusjonen får minimum 2 årlige besøk av hygiene- sykepleier ved SiV HF

Avtalen vil sikre at institusjonen og hjemmetjenesten utarbeider de pålegg som er å finne i Smittevernloven. Arbeidet vil bli utført i nært samarbeid med kommunens egen smittevernlege.

Mattilsynet for Vestfold og Telemark

Statens Mattilsyn ble opprettet 1. januar 2004. Mattilsynet for Vestfold, lokalisert på Klinstadmoen ved Fokserød i Sandefjord.

Mattilsynets regionskontor i Bø i Telemark	Tlf. 22 40 00 00
Mattilsynets distriktskontor	Tlf. 06040

Mattilsynet har overtatt oppgavene til de kommunale næringsmiddeltilsyn, Statens dyrehelsetilsyn, Statens landbrukstilsyn og Fiskeridirektoratets sjømattilsyn. Mattilsynet har tilsyn med virksomheter som produserer, lagrer og frembyr næringsmidler, som kjøttproduksjonsbedrifter, matvarebutikker, kafeer og andre serveringssteder. Ved mistanke om mulig utbrudd av matbåren sykdom har

Mattilsynet varslingsplikt til kommuneoverlegen og Folkehelseinstituttet.

Smittevernlegen og Mattilsynet samarbeider ved oppklaring av mulig matbåren sykdom. Drikkevann er en mulig smittespreder, og det er årlig sykdomsutbrudd ulike steder i Norge som kan tilbakeføres til forurenset drikkevann. Der en drikkevannskilde forsyner mange personer kan sviktende hygieniske barrierer og spredning av smittestoffer i drikkevann få svært alvorlige konsekvenser. For å beskytte befolkningen mot smittespredning via drikkevannet har virksomhetene plikt til å drive internkontroll og det er det satt strenge krav til drikkevannskilder og drikkevannskvalitet i [Drikkevannsforskriften](#).

Oppsummering ansvarsområder

Tabellen viser en skjematisk oversikt over oppgaver og ansvar ved smitteutbrudd som er gjennomgått i denne planen. Den er også basert på erfaringer som man har gjort seg i pandemien og fordeling av ansvar og oppgaver.

Arbeidsoppgaver	Ansvarlig	Samarbeidspartnere
Ansvar for det kommunale smittevern	Smittevernlegen	De praktiske oppgavene er delegert til ulike deler av kommunens helsetjeneste
Informasjon, smittesporing, daglig ansvar for smittevern.	Smittevernlegen	Øvrig kommunal helsetjeneste Fastleger
Faglig oppdatering av helsepersonell i kommunen helse- og omsorgstjeneste.	Virksomhetsledere Mestring og helse og Oppvekst og læring.	Hygienesykepleier SIV Helsesykepleier Smittevernkontakt
Undersøkelse og behandling av smittet person.	Fastlege Sykehuset i Vestfold	Smittevernlegen Legevakt Omsorgstjenesten
Varsling, innkalling og møtested for ekstra personell/arbeidsfordeling. Plan om rolleforskyvning	Den kommunale kriseledelsen	Virksomhetsledere Mestring og helse og Oppvekst og læring. Stab mestring og helse
Opprettelse av Beredskapsklinikk Massevaksinasjon Testing og smittesporing. Informasjonstelefon. Smittevernutstyr	Den kommunale kriseledelsen	Utførefunksjon stab mestring og helse. Virksomhetsledere mestring og helse. Oppvekst og læring, Forebyggende helse. Kvalitet og internkontroll.
Avklaring av juridiske spørsmål knyttet til smittevernloven	Stab mestring og helse	Smittevernlegen

Referanseliste

Drikkevannsforskriften. (2017) Forskrift om vannforsyning og drikkevann. (FOR-2003-10-10-1233).

Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-12-22-1868>

Folkehelseinstituttet. (2019) Tuberkuloseveilederen.

<https://www.fhi.no/nettpub/tuberkuloseveilederen/>

Folkehelseinstituttet. (2021) Barnevaksinasjonsprogrammet.

<https://www.fhi.no/sv/vaksine/barnevaksinasjonsprogrammet/>

Folkehelseinstituttet. Smittevernveilederen. <https://www.fhi.no/nettpub/smittevernveilederen/>

Folkehelseloven. (2012) Lov om folkehelsearbeid. (LOV-2011-06-18-122) Lovdata.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-18-122>

Helseberedskapsloven. (2001). Lov om helsemessig og sosial beredskap. (LOV-2001-05-28-44)

Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2000-06-23-56?q=lov%20om%20helsemessig>

Helsedirektoratet. (2022). Helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente.

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/helsetjenester-til-asylsokere-flyktninger-og-familiegjenforente/rettigheter-ansvar-organisering>

Helse- og omsorgstjenesteloven (2012). Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (LOV-2021-06-18-120) Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30>

Helsepersonelloven. (2000). Lov om helsepersonell mv. (LOV-2022-06-10-37) Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64>

Matloven. (2004) Lov om matproduksjon og mattrygghet. (LOV-2018-06-22-76). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-12-19-124>

Smittevernloven. (2022). Lov om vern mot smittsomme sykdommer. (LOV-2021-11-29-143) Lovdata. <https://lovdata.no/lov/2021-11-29-143>